

Goigs a llaor de Sant Hilari de Poitiers

Vilanova del Camí

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Església parroquial de Sant Hilari
Alçada: 304

Coordenades:

Latitud: 41.57144
Longitud: 1.63945
UTM Est (X): 386568
UTM Nord (Y): 4603089

Classificació

Número de fitxa 08302 - 65
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Segle XX
Any 1997
Autoria de l'element: Antoni Dalmau i Jover [et al.]
Estat de conservació Dolent
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Església parroquial de Sant Hilari](#)

Autoria de la fitxa Miquel Gea Bullich
Data de registre de la fitxa: dc., 09/03/2016 - 01:00

Descripció

A l'anvers dels goigs hi figura:

GOIGS A LLAOR DE SANT HILARI DE POITIERS, IMATGE VENERADA EN L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE VILANOVA DEL CAMÍ I PATRÓ DE LA VILA.

Puix el poble solidari / us invoca avui i ahir. / ADOCTRINEU, SANT HILARI, / VILANOVA DEL CAMÍ.
/ Els conreus i les ramades / s'enfilaven rost amunt / com perles alliberades / del dogal de Claramunt. / Del vell clos originari / una vila en va florir / ADOCTRINEU, SANT HILARI / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Esponeroses les hortes / s'emmirallaven al riu / i s'obriren les comportes / d'un retall del senyoriu. /
S'emancipa el feudatari / i afaçonà el seu destí. / ADOCTRINEU, SANT HILARI / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Ja en brandava la campana / a l'esclat del sol ixent / en la gesta brucatana / i al repic de sometent. /
Al Vilar rudimentari / els sarcòfags van termir. / ADOCTRINEU, SANT HILARI, / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Decebut del paganisme / sou catecumen tardà / i rebéreu el Baptisme / en el segle quart llunyà. /
En complir-se el mil·lenari / el patrocini sorgí. / ADOCTRINEU, SANT HILARI, / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Proclamat Bisbe pel poble, Hilari de Poitiers, / va cercar la via noble / del Senyor de l'Univers. /
Del condigne itinerari / coneixeu Principi i Fi. / ADOCTRINEU, SANT HILARI, / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Arrossegant les cadenes / d'un exili immerescut, / com Pau al Consell d'Atenes / lloeu Déu desconegut / i us erigiu vexil·lari / de la fe gran paladí. / ADOCTRINEU, SANT HILARI / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Serveu la fe de Nicea / i lliureu el bon combat. / L'arrianisme us menysprea / que tracteu "La Trinitat". /
No voleu ser caudatari / de Constanci el sibil·lí. / ADOCTRINEU, SANT HILARI, / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Agraïm la Bona Nova / Doctor de la lleialtat. / El "camí" de Vilanova / fressarem amb caritat / i amb bon fervor trinitari / lloem Déu únic i tri. / ADOCTRINEU, SANT HILARI, / VILANOVA DEL CAMÍ. /
Puix el poble solidari / us invoca avui i ahir. / ADOCTRINEU, SANT HILARI, / VILANOVA DEL CAMÍ.

Observacions:

Nosaltres hem consultat l'exemplar número 96 conservat al "Fons de Goigs de l'Anoia" de la Biblioteca Central d'Igualada, pertanyent a la xarxa de biblioteques de la Diputació de Barcelona i situada a la plaça de Can Font s/n d'Igualada.

Història

Aquests goigs es composaren l'any 1997 a iniciativa del grup "Amics dels Goigs d'Igualada", grup que forma part del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada (CECI), per commemorar el 50è aniversari de la fundació d'aquest centre d'estudis.

Se'n feren 1000 exemplars numerats en paper verjurat Conqueror crema a la impremta Grup d'Impressió. La "Schola Cantorum" d'Igualada feu l'estrena solemne a la Parròquia de Sant Hilari de Vilanova del Camí el diumenge dia 12 de gener de l'any 1997, vigília de la festivitat del Sant.

La lletra dels goigs és obra d'Antoni Dalmau i Jover, la música fou composta per Mn. Narcís Riba i Codina, els dibuixos foren traçats per na Montserrat Riba i Farrés i la nota històrica que figura a la part posterior és obra de Josep Riba i Gabarró.

Els goigs són composicions poètiques cantades, generalment en llaor de la Mare de Déu o d'un sant. Estan documentats des del segle XII i els més antics conservats provenen del "Llibre Vermell de Montserrat" i s'anomenen "Ballada dels goigs de nostra Dona en vulgar català a ball rodó".

La invenció de la impremta els va popularitzar, especialment a partir del segle XVII, arribant en molts casos fins als nostres dies.

Bibliografia

BISBAL I SENDRA, Maria Antònia; MIRET I SOLÉ, Maria Teresa; MONCUNILL I VIDAL, Conxa (2001). Els goigs a la comarca de l'Anoia. Barcelona. Fundació Salvador Vives i Casajuana.

GOIGS A LLAOR DE SANT HILARI DE POITIERS, IMATGE VENERADA
EN L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE VILANOVA DEL CAMÍ
I PATRÓ DE LA VILA.

LA SEVA FESTA

Puix el poble solidari
us invoça avui i ahir.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Els cotxers i les ramades
s'enfilaven rost amunt
com perles alherabades,
del dossal de Claramunt.
Del vell clos originari
una vila es va flourir.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Esposeresces les hortes
s'emmirallaven al riu
i s'obriren les compones
d'un retall de serenyota.
S'emancipà el feudatari
i safonejà el seu deute.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Ja en brandava la campana
a l'esclat del sol isent
en la gressa brucanosa
i al repic de sonnentut.
Al Vilar mudimentari
els sacerdots van tremar.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Decobst del paganisme
sou catecumen tardà
i rebéreu el Baptisme
en el segle quart llunyà.
En complir-se el mil lenari
el patrocini sougué.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Proclamar Babeu pel poble,
Hilari de Poitiers,
van cercar la via noble
del Senyor de l'Univers.
Del condigne itinerari
converteix Principi i FI.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

EL 13 DE GENER

Arrossegant les cadenes
d'un exili interminat,
com Pau al Concili d'Antenes
hosa Díscol desconcertat.
Us erigiu veul l'ari
de la fe gran solitari.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Serveu la fe de Nicea
i llureu el ben combat.
L'arrastameu en menyspreu
que tracteu "La Trinitat".
No voleu ser caudatari
de Constantí el sibil·li.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Agraim la Bona Nova
Doctor de la Resalat.
El "canon" de Vilanova
fressarem amb caritat
i amb bon fervor trinitari
hoem Dóns insu i us.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

Puix el poble solidari
us invoça avui i ahir.
ADOCTRINEU, SANT HILARI,
VILANOVA DEL CAMÍ.

V. Preghes per nosaltres, Sant Hilari.

R. Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist.

PREGUEM

Senyor, que vos concedis al vostre poble Sant Hilari com a ministre de la salvació eterna en la terra, us demanem que mereixem de sentir-lo com a intercessor en el Cel. Per Crist Senyor Nostre. Amén.

Requiem per a veu

Organo

A Vilanova del Camí el patró escollit fou Sant Hilari, bisbe de la ciutat natal de Poitiers, vers l'any 350. Fou defensor de la divinitat de Jesucrist contra els arians. L'emperador Constantí el va desterrar a l'Orient durant quinze anys. Publicà llibres admirables, que fàcticament com a escriptor i teòleg.

És ben possible que Sant Hilari de Poitiers i l'església de Sant Hilari tinguin una arrel molt superior a la coneguda fins ara, per haver nascut dels viuaris d'un camp mil llatí a la vora del riu Anio, de reconeixement prehistòric.

Les primeres referències sobre la capella o ermita de Sant Hilari es troben al segle XIV. L'any 1305 es donava llicència per posar i tenir campana. El 1342 fou concedida la celebració d'una missa dominical i el 1357, com a que estava consagrada per uns donats, que feren el començament de les terres del seu entorn.

El període més llarg de l'existència de l'església correspon a la jurisdicció senyorial del castell de Claramunt, dominat successivament pels vescomtes, els comtes i els ducs de Cardena. I per això, fou també sufragana de la parroquia de la Poble de Claramunt, fins a l'extinció del règim feudal al segle XIX.

Com ho demostren els capbreus dels segles XIV al XVIII, de totes les collites de les terres de la demarcació del lloc, del terme i de la quadra de Vilanova del Camí, els pagans que tenien camps, horts i vinyes, havien de pagar els dècimes al duc de Cardena, senyor del castell de Claramunt i de la baronia de la Conca d'Odena, dels quals era entera la primícia que pertocava al rector de la Poble, Poble, a més, la rectoria poblana tenia altres finques en abous, censos i delmes, que recaptava directament. Amb aquest sistema les rendes vilanovines no revertien en la població i havien de dificultar el procés de la independència parroquial, amb tot i haver aixecat una església, que és la actual, que fou benedicida l'any 1803, en uns obrers fets en els anys anteriors i els posteriors per acabar-la. Per un decret de l'11 de juliol de 1778, del bisbe de Barcelona, Gabaso de Valladares, l'església de Sant Hilari era erigida en una vicaria perpètua, amb una assignació de 300 lliures anuals, la meitat les pagava la Poble i l'altra sortida dels espedits propis. El primer vicari-rector fou mossèn Francesc Baromeu i va prendre possessió el 27 d'octubre de 1779.

A les acaballes de la Guerra del Francès, el nou vicari mossèn Pau Valles i l'Ajuntament de Vilanova, el 19 d'abril de 1812, es varen adreçar per escrit al bisbe de Barcelona, Pau Sitjar, per demanar-li un augment de les 300 lliures, que resultaven insuficients i per lamentar-se que les tropes franceses havien cremat els altars, mixtat el mobiliari i robat els objectes de culte i la roba. Explicaven que els feligresos havien esgotat els seus recursos en la construcció del nou temple, ara tan malamat, a poc temps d'haver-lo inaugurat i que no tenien possibilitats de refer-se, amb l'agreujant que les rendes del terme les cobrava encara la rectoria de la Poble, sense profit per a Vilanova.

Les disposicions abolicionistes del feudalisme ja no feien possible la transferència de les rendes rectorals. La parroquialitat plena vindria a mitjan del segle XIX, amb el suport del bisbe barceloní. Des d'aleshores en endavant, la parroquia de Sant Hilari tindrà els seus propis registres, ja que abans totes les partides dels baptismes, de les noces i dels obits dels vilanovins, eren inscrites en els llibres de l'arxiparrocial de la Poble de Claramunt, com es feia amb les sufragànies de Carme i de la Torre.

Des de l'any 1957, la parroquia de Sant Hilari com la de santa Maria de la Poble de Claramunt, foren canviades de la seva demarcació tradicional del Bisbat de Barcelona per ésser aplegades al Bisbat de Vic i a l'arxiprestat d'Igualada.

La simbòtica entre Sant Hilari i Vilanova del Camí, s'ha perpetuat entre el valor heràldic de l'escut municipal, ara en forma canoadada, de símbol, en una vila d'argent sostinguda sobre un camí, en forma de fusta abansada fins i acompanyada al cap d'una mitra d'argent, embellida d'or, folsada de piles i amb les infules d'or resultant sobre un fons de bisbe d'or posat en pal. Aquesta composició es troba homologada per la Generalitat de Catalunya, per un decret de l'any 1984.

De la lletra dels presents
 anys vés autor,
ANTONI DALMAU I JOVER
 i de la mítica
Ma. NARCÍS RIBA I CODINA
MONTSERRAT RIBA I FARRÉS
 n'ha fet els dibuixos, i la seva història és de
JOSEP RIBA I GABARRO.

El tiratge es compon de 1.000 exemplars
 sobre paper vegetal Conqueror crema,
 numerats de l'1 al 1.000.
 Han estat editats en els tallers de
 Grup d'Impressió
 el dia 11 de gener de 1997.

LA SCHOLA CANTORUM D'IGUALADA
 n'ha fet l'entrega solenne a la Parroquia,
 el diumenge dia 12 de gener del mateix any,
 vigília de la festivitat del Sant.
 Lloat sia Déu

EXEMPLAR NÚM **0096**

AQUESTA EDICIÓ DEL GRUP "AMICS DELS GOIGS D'IGUALADA" (CECT) COINCIDEIX AMB LA COMMEMORACIÓ DEL 50è ANIVERSARI DE LA FUNDACIÓ DEL CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS D'IGUALADA

**GOIGS A LLAOR DE SANT HILARI DE POITIERS, IMATGE VENERADA
 EN L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE VILANOVA DEL CAMÍ
 I PATRÓ DE LA VILA.**

<p>LA SEVA FESTA</p> <p>Puix el poble solidari us invoca avui i ahir, ADOCRINEU, SANT HILARI, VILANOVA DEL CAMÍ.</p> <p>Els conreus i les ramades s'enfilaven rost amant com perles alliberades del dogal de Claramunt. Del vell ellos originari</p>		<p>EL 13 DE GENER</p> <p>Atrossegant les cadenes d'un exili immerescut, com Pau al Consell d'Arenes lleus Déu desconegut i us erigiu vexil.lari de la fe gran paladí, ADOCRINEU, SANT HILARI, VILANOVA DEL CAMÍ.</p> <p>Serveu la fe de Nicea</p>
---	---	---